

ONRUST ROND VROM-HANDREIKING AFVALWATER BUITENGEBIED

Verbod op ongezuiverde lozingen per 1-1-2005 blijft overeind

Het verbod op het lozen van ongezuiverd afvalwater op het oppervlaktewater in het buitengebied per 1 januari 2005 blijft onverminderd van kracht. Dit zegt woordvoester Paula van Dael van het Ministerie van VROM na berichten in diverse media dat het verbod voor onbepaalde tijd was uitgesteld. "Een afspraak die zeven jaar geleden al gemaakt is, gaan we niet ineens verbreken. Gemeenten die uitstel hebben verleend aan lozers, moeten voor 1 januari 2005 aangeven hoe en per wanneer ze de situatie in hun buitengebied gaan oplossen."

De handreiking Afvalwater Buitengebied die VROM onlangs aan alle gemeenten stuurde, was de bron van alle verwarring rond het verbod op de ongezuiverde lozingen. In de handreiking staat dat het Rijk het vrijwel zeker acht dat de sanering van de buitengebieden niet voor de jaarwisseling zal zijn voltooid. "Het Rijk stelt zich op het standpunt dat voor 1 januari 2005 in ieder geval door alle gemeenten duidelijkheid moet zijn gegeven over het al dan niet toepassen van de verbrede zorgplicht en over de termijn waarbinnen één en ander wordt gerealiseerd." Dit bericht bleek op verschillende manieren uitgelegd te kunnen worden. Diverse kranten brachten het nieuws

dat het verbod op ongezuiverde lozingen was opgeheven. Gemeenten die bij dit bericht opgelucht ademhaalden, omdat zij de datum van 1 januari aanstaande niet zouden halen, moeten dus gewoon doorgaan met de sanering van hun buitengebied. "We gaan er vanuit dat alles per 1 januari aanstaande is geregeld", benadrukt Van Dael. "Vanaf die datum gaat de VROM-inspectie aan de slag." De woordvoester laat wel doorschemeren dat gemeenten die kunnen aangeven wanneer alles geregeld is, niet direct inspecteurs op hun dak krijgen. "Maar de inspectie gaat zeker bekijken of zij zich aan hun planning houden."

Verontruste telefoontjes

Verschillende organisaties, waaronder de stichtingen Reinwater en Natuur en Milieu en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, reageerden verbijsterd en woedend op de berichten in de media. Reinwater noemde de situatie "onaanvaardbaar". Bij de Unie van Waterschappen kwamen verschillende verontruste telefoontjes binnen over de vermeende opheffing van het verbod. Een woordvoester van de Unie toont zich dan ook ongelukkig met de handreiking. "De handreiking heeft verkeerde verwachtingen gewekt. Blijkbaar is er ruimte voor een onjuiste interpretatie. Dat is lastig voor de waterschappen, die toch als handhaver moeten optreden."

Verbrede zorgplicht

Op grond van de lozingsbesluiten van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren en de Wet bodemverontreiniging is het per 1 januari 2005 verboden afvalwater ongezuiverd te lozen. Deze lozingsbesluiten zijn

gericht op de individuele lozer. Bij woningen die niet op het riool zijn aangesloten, moet dit alsnog gaan gebeuren of moet bijvoorbeeld via een IBA het afvalwater eerst worden gezuiverd voordat het kan worden geloosd. Om de doelmatigheid van de saneringsoperatie te bevorderen, kunnen gemeenten deze operatie begeleiden via de zogeheten verbrede zorgplicht. De gemeenten zijn niet verplicht deze verbrede zorgplicht op zich te nemen, maar eenmaal gemaakte afspraken hierover tussen de betrokken partijen, mogen van het Rijk niet worden verbroken. De voorgestelde wettelijke verankering van de verbrede zorgplicht wordt waarschijnlijk meegenomen in de algehele herziening van de Wet milieubeheer.

Vooralsnog zijn er nog veel gemeenten die de keuze voor het wel of niet op zich nemen van de verbrede zorgplicht nog niet hebben gemaakt. Nu de datum van 1 januari 2005 nadert, moet deze keuze snel worden gemaakt, meldt de VROM-handreiking. Volgens moeten deze gemeenten hun keuze bekend maken aan de bewoners van de panden. Wanneer de gemeente de zorgplicht niet op zich neemt, moeten zij namelijk zelf een voorziening treffen. Het Rijk verwacht dan wel dat de gemeenten hun inwoners in deze bijstaan.

Grote verschillen per provincie

Niet alle gemeenten zijn de afgelopen jaren even voortvarend geweest met het op zich nemen van de zorgplicht. Terwijl in Limburg en Drenthe inmiddels alle woningen in het buitengebied zijn aangesloten op het riool of in het bezit zijn van een septic tank of IBA, zijn in andere delen van het land de voorzieningen nog lang niet zover. Een groot aantal gemeenten in Zuid-Holland en Noord-Brabant bijvoorbeeld, had afgelopen zomer zelfs nog niets op papier staan. ❏

